

Secțiunea 1:
Titlul proiectului de act normativ

LEGE
privind gestionarea biodeșeurilor

Secțiunea a 2-a:
Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Legea nr. 181/2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile/biodeșeurilor are ca obiect stabilirea cadrului legal pentru desfășurarea activităților de gestionare a deșeurilor nepericuloase compostabile, prin reciclarea/valorificarea acestora folosind opțiunea de compostare/digestie anaerobă, în vederea protejării sănătății umane și a mediului înconjurător. Implementarea acestei legi nu a putut fi finalizată lovindu-se de o serie de definiții și proceduri existente în cadrul legislativ de la nivelul anilor 2020, astfel încât cele două ministere implicate în reglementarea domeniului, precum și operatorii economici implicați în acest domeniu nu au reușit să aibă o poziție comună.

Deșeurile biodegradabile/biodeșeurile sunt reziduuri provenite din grădini și parcuri, deșeurile alimentare sau cele provenite din bucătăriile gospodăriilor private, restaurantelor, firmelor de catering sau din magazine de vânzare cu amănuntul și comparabile cu deșeurile provenite din uzinele de prelucrare a produselor alimentare.

Odată cu evaluarea cadrului legislativ european și promovarea noilor regulamente și directive din domeniul mediului, deșeurilor și plasării pe piață a fertilizanților, precum și actelor normative românești care stabilesc măsuri de punere la dispoziție pe piață a unor produse fertilizante a apărut necesitatea îmbunătățirii prevederilor legale în domeniu.

Având în vedere obligațiile ce revin României, ca stat membru al Uniunii Europene, de respectare a prevederilor legislației Uniunii Europene în vigoare, se impune inițierea unei noi inițiative legislative.

2.2. Descrierea situației actuale

În Uniunea Europeană, anual se produc între 118 și 138 de milioane de tone de deșeuri biologice, din care în prezent doar aproximativ 40% (echivalentul a 47,5 milioane de tone pe an [M tpa]) sunt reciclate eficient în compost și digestat de înaltă calitate.

Întrucât până la 50% din deșeurile solide municipale sunt organice, fracția de deșeuri biologice joacă un rol important în reciclare și în economia circulară aflată în stadiu incipient.

Implementarea colectării separate a deșeurilor biologice în toate statele membre ale UE, așa cum este prevăzut în Directiva-cadru privind deșeurile, este esențială pentru evitarea deșeurilor organice de la depozitele de deșeuri și pentru a garanta că materiile prime secundare de înaltă calitate (composturi și digestat) sunt fabricate în mod constant, astfel încât acestea să poată fi

introduse pe piața europeană a îngrășămintelor. Rețeaua Europeană de Compost „ECN” este principala organizație europeană care promovează practici durabile de reciclare, precum compostarea și digestia anaerobă, cu scopul de a produce compost și digestat de înaltă calitate.

Conform unui studiu al acestei organizații, în total 47,5 milioane de tone de deșeuri biologice sunt tratate în 4.274 de instalații. Procesul predominant de tratare a deșeurilor biologice în Europa este încă compostarea.

Strategia actualizată a UE în domeniul bioeconomiei este definită de documentele "Inovare pentru o creștere durabilă: o bioeconomie pentru Europa", adoptată inițial în 2012 și revizuită în 2018. Aceasta urmărește valorificarea resurselor biologice regenerabile și transformarea lor în produse cu valoare adăugată. Scopuri principale: promovarea creșterii durabile și inovării în sectoarele economice care folosesc resurse biologice; crearea de noi produse și servicii din resurse regenerabile și asigurarea gestionării durabile a resurselor și minimizarea impactului asupra mediului.

Directiva 98/2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive prevede:

“(4) Statele membre adoptă măsuri pentru a garanta că deșeurile colectate separat pentru pregătirea pentru reutilizare și reciclare în temeiul articolului 11 alineatul (1) și articolului 22 alineatul (2) nu sunt incinerate, cu excepția deșeurilor care provin din operațiuni de tratare ulterioară a deșeurilor colectate separat, pentru care incinerarea reprezintă rezultatul optim din punct de vedere ecologic în conformitate cu articolul 4.

(4) Pentru a calcula dacă s-au îndeplinit obiectivele prevăzute în articolul 11 alineatul (2) literele (c), (d) și (e) și la articolul 11 alineatul (3), cantitatea de deșeuri municipale biodegradabile care intră în tratare aerobă sau anaerobă poate fi considerată ca fiind reciclată în cazul în care tratarea generează compost, digestat sau alte materiale într-o cantitate a conținutului reciclat similară cu cea a materialelor inițiale, care urmează să fie utilizat ca produs, material sau substanță reciclată. În cazul în care materialele obținute în urma tratării sunt utilizate pe terenuri, statele membre le pot considera ca fiind reciclate numai dacă această utilizare aduce beneficii agriculturii sau ameliorării ecologice.

Începând cu 1 ianuarie 2027, Statele Membre pot considera biodeșeurile municipale care intră în tratare aerobă sau anaerobă ca fiind reciclate numai dacă au fost colectate separat sau au fost separate la sursă, conform articolului 22.

Articolul 22 – Bio-deșeurile

(1) Statele membre se asigură că până la 31 decembrie 2023 și sub rezerva articolului 10 alineatele (2) și (3), bio-deșeurile sunt fie separate și reciclate la sursă, fie colectate separat și nu se amestecă cu alte tipuri de deșeuri.

Statele Membre pot permite ca deșeurile cu proprietăți similare în materie de biodegradabilitate și compostabilitate care sunt conforme cu standardele europene relevante sau cu orice standarde naționale echivalente pentru ambalaje recuperabile prin compostare și biodegradare, să fie colectate împreună cu bio-deșeurile.

(2) Statele Membre iau măsuri în conformitate cu articolele 4 și 13 pentru a:

(a) încuraja reciclarea, inclusiv compostarea și fermentarea bio-deșeurilor, într-un mod care asigură un înalt nivel de protecție a mediului, rezultatele acestei reciclări respectând standarde relevante de înaltă calitate;

(b) încuraja producerea de compost în gospodării; și

(c) promova utilizarea unor materiale produse din bio-deșeuri.

(3) Până la 31 decembrie 2018, Comisia solicită organizațiilor de standardizare

europene să elaboreze "Standarde Europene pentru bio-deșeurile supuse unor procese de reciclare organică, pentru compost și pentru produsul fermentat, pe baza celor mai bune practici disponibile".

Art. 4. Ierarhia deșeurilor – situează reciclarea pe o treaptă superioară și solicită eliminarea subvențiilor care nu sunt coerente în ierarhia deșeurilor.

Este de subliniat că în compoziția deșeurilor municipale regăsim în proporție de cca 50-55% biodeșeuri.

Articolul 11 – Directiva 2008/98/CE privind deșeurile

(i) Până în anul 2025, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale 55% din greutate;

(ii) Până în anul 2030, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale 60% din greutate;

(iii) Până în anul 2035, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale 65% din greutate."

La nivel național există Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, din 20.12.2017 –Pag 66 (Tabelul II – 11-) care prevede următoarele:

-Încurajarea valorificării prin procedee aerobe și anaerobe a deșeurilor provenite din agricultură, creșterea animalelor și silvicultură (deșeuri vegetale și dejectii animaliere) – valorificarea materială sau energetică a circa 50% din deșeurile biodegradabile până în 2025.

-Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2024 include și Strategia privind Reducerea Cantității de Deșeuri Biodegradabile depozitate.

Directiva privind depozitele de deșeuri (D 31/1999) - prevede devierea deșeurilor municipale biodegradabile de la depozitele de deșeuri.

STRATEGIA UE FROM FARM TO FORK (din fermă în farfurie)

Reciclarea bio-deșeurilor prin tratare biologică respectiv compostare și digestie anaerobă este susținută și prin Pactul ecologic european (Green Deal) – care promovează transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.

Setul de politici din cadrul Pactului ecologic european include programul "de la fermă la consumator", respectiv conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic. Acest program prevede utilizarea unor practici durabile, cum ar fi agricultura ecologică în cadrul căreia se interzice utilizarea fertilizanților și pesticidelor de sinteză, dar se permite folosirea îngrășămintelor organice obținute prin compostarea resturilor vegetale și organice.

La momentul actual, actele normative care guvernează această temă la nivelul UE sunt : directiva cadru deșeuri, Regulamentului (UE) 2019/1.009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.069/2009 și (CE) nr. 1.107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2.003/2003.

S-a constatat, de asemenea, necesitatea utilizării unor materii reciclate sau organice în scopul fertilizării astfel că au fost stabilite condiții armonizate pentru ca îngrășămintele produse din aceste materii reciclate sau organice să fie disponibile pe întreaga piață internă, pentru a oferi un stimulent important pentru utilizarea lor într-o mai mare măsură. Promovarea utilizării pe o scară mai largă a nutrienților reciclați ar oferi un ajutor suplimentar dezvoltării economiei circulare și ar permite o utilizare generală a nutrienților mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, diminuând, în același timp, dependența Uniunii față de nutrienți din țări terțe.

Anumite produse sunt utilizate în combinație cu îngrășămintele cu scopul de a îmbunătăți eficiența nutrițională.

Având în vedere prevederile regulamentului UE nr.1009/2019, precum și a OUG 121/2022 de aplicare a respectivului regulament în România, care stabilesc la nivelul UE criterii pentru compost, procedura de certificare și alte detalii ale controlului pieței interne altfel decât sunt stipulate în Legea nr.181/2018, se impune modificarea acestora din urmă cu maximă celeritate, astfel încât să fie oferite condiții conforme producătorilor de compost din România, asigurând astfel atingerea țintelor de reciclare și încadrarea în normele economiei circulare.

Astfel, regimul produselor fertilizante în UE și România este guvernat de REGULAMENTUL (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003 (Text cu relevanță pentru SEE) care stabilește următoarele:

- Se aplică din 16 iulie 2022, etapizat;
- Stabilește condiții pentru punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE;
- Definește termenii: de ex. produs fertilizant, acreditare, „organism național de acreditare”, evaluare a conformității, organism de evaluare a conformității;
- Stabilește faptul că Produsele fertilizante UE sunt puse la dispoziție pe piață numai dacă sunt în conformitate cu Regulamentul.
- Stabilește în anexa I cerințele ce trebuie îndeplinite de un produs fertilizant pentru categoria funcțională relevantă de produse;
- Stabilește în anexa II cerințele ce trebuie îndeplinite de categoria sau categoriile de materii componente relevante ale unui produs fertilizant; printre aceste categorii există - CMC 3: Compost; CMC 4: Digestat de culturi proaspete; CMC 5: Digestat de alt tip decât de culturi proaspete pentru care se stabilesc condițiile de obținere și caracterizare fizico- chimică, criterii de stabilitate, etc.;
- Stabilește în anexa III cerințele de etichetare pentru produsele fertilizante;
- Stabilește în anexa IV procedura de evaluare a conformității produselor fertilizante;
- Stabilește în anexa V formatul Declarației de conformitate UE;
- Stabilește criterii conform cărora materii care constituie deșeuri, astfel cum sunt definite în Directiva 2008/98/CE, pot înceta să fie considerate deșeuri dacă sunt încorporate într-un produs fertilizant UE conform;
- Este stabilit un ghid pentru producători și autoritățile de supraveghere a pieței care să ofere informații clare și exemple cu privire la aspectul vizual al etichetei menționate în anexa III;

Pe plan național, **Ordonanța de urgență nr. 121/2022** privind stabilirea unor măsuri de punere la dispoziție pe piață a unor produse fertilizante și pentru modificarea Legii nr. 232/2010 privind regimul de import al mostrelor de îngrășămintă și al îngrășămintelor - în vigoare de la 08 septembrie 2022, stabilește următoarele:

- Autoritatea Competentă și responsabilă cu implementarea Regulamentului UE nr.1009/2019, precum și autoritatea de notificare este Ministerul Agriculturii și

Dezvoltării Rurale;

- Autoritățile competente pentru activitatea de supraveghere a pieței și controlul produselor fertilizante puse la dispoziție pe piață sunt Direcțiile Agricole Județene, coordonate de structura cu atribuții în inspecții tehnice din cadrul MADR;

- condițiile de aplicare a Regulamentului nr. 1009/2019 în ceea ce privește evaluarea conformității produselor fertilizante care nu dețin marcaj CE în RO;

- înființarea unei comisii la nivelul MADR, de aprobare a organismelor de evaluare a conformității produselor fertilizante care nu dețin marcaj CE, compusă din: 3 reprezentanți ai institutelor/stațiunilor de cercetare-dezvoltare agricolă, 1 reprezentant al Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București, 1 reprezentant al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului - ICPA București și 4 reprezentanți din cadrul MADR;

- procedura de notificare la Comisia Europeană privind organismele de evaluare a conformității produselor fertilizante care nu dețin marcaj CE;

- faptul că Responsabilitatea pentru conformitatea produsului fertilizant care nu deține marcaj CE și pentru întocmirea declarației de conformitate UE revine producătorului;

- promovarea unui OM pentru aprobarea Normelor care stabilesc modul de implementare a principiului recunoașterii reciproce a produselor fertilizante, în 90 zile de la data publicării OUG;

- promovarea unui OM comun MADR și MMAP pentru Normele metodologice privind autorizarea produselor fertilizante cu RO-FERTILIZANT și modelul autorizațiilor, în 60 zile (nu este)

- contravențiile și sancțiunile aferente nerespectării prevederilor Regulamentului UE 2019/1009.

Procesul de compostare la sursă trebuie încurajat și susținut din motivele de mai jos:

- Reducerea poluării accelerate datorate colectării, transportului, sortării și aruncării la gropile de gunoi,

- Imposibilitatea realizării la nivel național a unor stații de compostare care să acopere întregul volum de resturi/deșeuri alimentare generate. Generatorii sunt gospodăriile – 50%, industria alimentară/procesare – 30%, retail food – 10 %, HoReCa – 10 % (procente estimative),

- Multiplele beneficii ale compostului pentru agricultură sunt deosebit de importante în contextul crizelor prin care trecem – criza alimentară, criza energetică, criza generată de schimbările climatice.

Operatori din zona educației (grădinițe, școli, universități, licee) doresc să composteze la sursă, dar cel mai important lucru este dorința de educație a elevilor/studentilor pentru gestionarea risipei alimentare. Iar dacă tot mai rămân resturi/deșeuri alimentare, acestea pot fi transformate în compost și apoi întoarse pe sol, eliminând poluarea generată de resturi/deșeuri și circuitul până la gropile de gunoi.

Programele de finanțare europene, și nu numai, pentru orice investiție de rețehnologizare/creștere a activității care generează resturi/deșeuri alimentare, conțin o componentă de sustenabilitate care este obligatorie. Tehnologiile acceptate de UE la acest punct sunt: energie regenerabilă, biogaz, compostare.

pe rafturile magazinelor de grădinărit, există la vânzare compost – fertilizant provenit din Ungaria, Cehia, Polonia

Principalele obiective ale economiei circulare a UE deci și ale României sunt reducerea producției de deșeuri în Europa, promovarea reciclării, economisirea resurselor primare și crearea de piețe pentru produsele secundare.

Principalele elemente relevante pentru îmbunătățirea gestionării deșeurilor biologice în Europa sunt introducerea colectării separate a deșeurilor biologice până în 2023 în toate statele membre, excluderea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale din reciclare până în 2027 și limitarea depozitării deșeurilor solide municipale la 10% până în 2035.

Odată cu Regulamentul UE revizuit privind îngrășămintele/fertilizantii, care include criterii armonizate la nivel european pentru încetarea statutului de deșeu pentru compost și digestat, produsele fertilizante organice din materiale reciclate (compost și digestat) pot fi comercializate liber pe piața europeană a îngrășămintelor.

2.3. Schimbări preconizate

Proiectul de lege are ca obiect stabilirea cadrului legal pentru desfășurarea activităților de gestionare numai a biodeșeurilor, prin reciclarea/valorificarea acestora folosind opțiunea de compostare/digestie anaerobă, în vederea protejării sănătății umane și a mediului înconjurător.

Tratarea biologică a biodeșeurilor colectate separat la sursă, prin compostare și digestie anaerobă, reprezintă devierea fluxului biodeșeurilor din deșeurile municipale de la depozitare; reciclarea elementelor nutritive azot și fosfor din biodeșeuri; adecvarea la prevederile Pactului verde european și a Planului de acțiune privind agricultura ecologică în UE.

Se exclud din domeniul de aplicare anumite tipuri de composturi care nu au legătură cu biodeșeurile.

Prin proiectul de lege se stabilesc condițiile utilizării biodeșeurilor în procesul de compostare/digestie anaerobă pentru atingerea Țintelor și obiectivelor privind reciclarea/valorificarea și reducerea eliminării prin depozitare; se stabilesc codurile de biodeșeuri destinate compostării/digestiei anaerobe, categoriile de calitate a compostului precum și modalitățile de utilizare a compostului/digestatului în funcție de categoria de calitate; obligațiile operatorilor economici; atribuțiile autorităților administrației publice centrale și locale; sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea prevederilor.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

Prin reglementarea propusă se deschide piața internă a compostului cu

posibilități pentru agenții economici să intre pe această piață națională și europeană.

3.2. Impactul social.

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Fată de cele prezentate, am inițiat propunerea legislativă - **Legea privind gestionarea biodeșeurilor**, pe care o supunem spre dezbatere și adoptare Parlamentului României, în procedură de urgență.

LEGE

privind gestionarea biodeșeurilor

INIȚIATORI

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	Barbu Florin-Ionuț	PSD	
2	Ciunt Ionel	PSD	
3	Govor Mircea-Vasile	PSD	
4	Lăpușan Remus-Gabriel	PSD	
5			
6			
7			
8			
9			